

Chương 4. ĐẠI CƯƠNG VỀ ĐỒ THỊ

Phần I. Hướng dẫn sử dụng Maple

CẬP NHẬT SAU.....

► Bài tập thực hành

Xem ma trận như là mảng hai chiều. Hãy viết chương trình để thực hiện những yêu cầu của những bài sau.

4.1 Cho ma trận kề của đồ thị G . Hãy kiểm tra

- a) G là đồ thị vô hướng.
- b) G là đồ thị có hướng.
- c) G có khuyên.
- d) G có cạnh song song.

4.2 Cho ma trận kề của đồ thị G . Hãy tính số cạnh và bậc của các đỉnh của G .

4.3 Cho danh sách các cặp đỉnh (không thứ tự) tương ứng với các cạnh của đồ thị vô hướng G . Hãy tính số bậc của các đỉnh của G .

4.4 Cho danh sách các cặp đỉnh (có thứ tự) tương ứng với các cạnh của đồ thị có hướng G . Hãy tính số nửa bậc ngoài, nửa bậc trong của các đỉnh của G .

4.5 Cho danh sách các cạnh của đồ thị vô hướng G . Hãy kiểm tra xem đồ thị đó có phải là đồ thị lưỡng phân không? Nếu có, hãy phân hoạch tập đỉnh của G thành 2 phần.

4.6 Cho danh sách các cạnh của đồ thị vô hướng G . Hãy xây dựng ma trận kề cho G . (Làm tương tự cho đồ thị có hướng)

4.7 Cho ma trận kề của đồ thị G . Hãy liệt kê danh sách các cạnh của G .

4.8 Cho danh sách các cạnh của hai đồ thị có không quá 6 đỉnh. Hãy xác định xem hai đồ thị này có đẳng cấu không? Nếu có, hãy tìm song ánh tương ứng.

4.9 Cho ma trận kề của đồ thị G , hai đỉnh u, v của G và số nguyên k . Hãy tìm tất cả những đường đi có độ dài k giữa hai đỉnh u, v .

4.10 Cho danh sách các cạnh của đồ thị vô hướng G . Hãy xác định xem đồ thị có liên thông không? Nếu không hãy tìm các thành phần liên thông của G .

Phần II. Bài tập

4.1 Trong 1 giải đấu cờ theo thể thức vòng tròn 1 lượt, chứng minh rằng tại mọi thời điểm của giải đấu luôn luôn có 2 đấu thủ có số ván đã thi đấu bằng nhau.

4.2 Một bữa tiệc có 6 người tham dự. Chứng minh rằng có 3 người quen nhau hoặc có 3 người không quen nhau.

4.3 Bốn người bất kỳ trong số n người ($n \geq 4$) đều có 1 người quen biết với 3 người còn lại. Chứng minh rằng có 1 người quen với tất cả $n - 1$ người còn lại.

4.4 Cho $G = (X, E)$ là một đồ thị và $A \subset X$. Gọi k là số cạnh của G mà mỗi cạnh có đúng 1 đỉnh nằm trong A (1 đỉnh ở ngoài A) và h là số đỉnh bậc lẻ trong A . Chứng minh rằng tính chẵn lẻ của k và của h là như nhau.

4.5 Trong 1 giải thi đấu có n đội tham dự và đã có $n + 1$ trận đấu được tiến hành. Chứng minh rằng có 1 đội đã thi đấu ít nhất 3 trận.

4.6 Một đồ thị có bao nhiêu đỉnh nếu có

- a) 12 cạnh và các đỉnh đều có bậc 3
- b) 10 cạnh và các đỉnh đều có bậc 4
- c) 21 cạnh, 3 đỉnh bậc 4 và các đỉnh còn lại có bậc 3
- d) 24 cạnh và các đỉnh có bậc giống nhau.

4.7 Cho G là đồ thị có 19 cạnh và các đỉnh có bậc tối thiểu là 3. Hỏi G có nhiều nhất là bao nhiêu đỉnh?

4.8 Chứng minh rằng một đồ thị đủ m cạnh có $\frac{1 + \sqrt{1 + 8m}}{2}$ đỉnh?

4.9 Cho đồ thị vô hướng G có m cạnh và n đỉnh. Chứng minh rằng, nếu

- a) $m < n$ thì G có 1 đỉnh treo hoặc đỉnh cô lập.
- b) $m \geq n$ thì G có 1 chu trình.

4.10 Cho G là đồ thị liên thông. Chứng minh G có 2 đỉnh không là điểm khớp.

4.11 Cho G là đồ thị đơn gồm n đỉnh, m cạnh và p thành phần liên thông. Chứng minh rằng

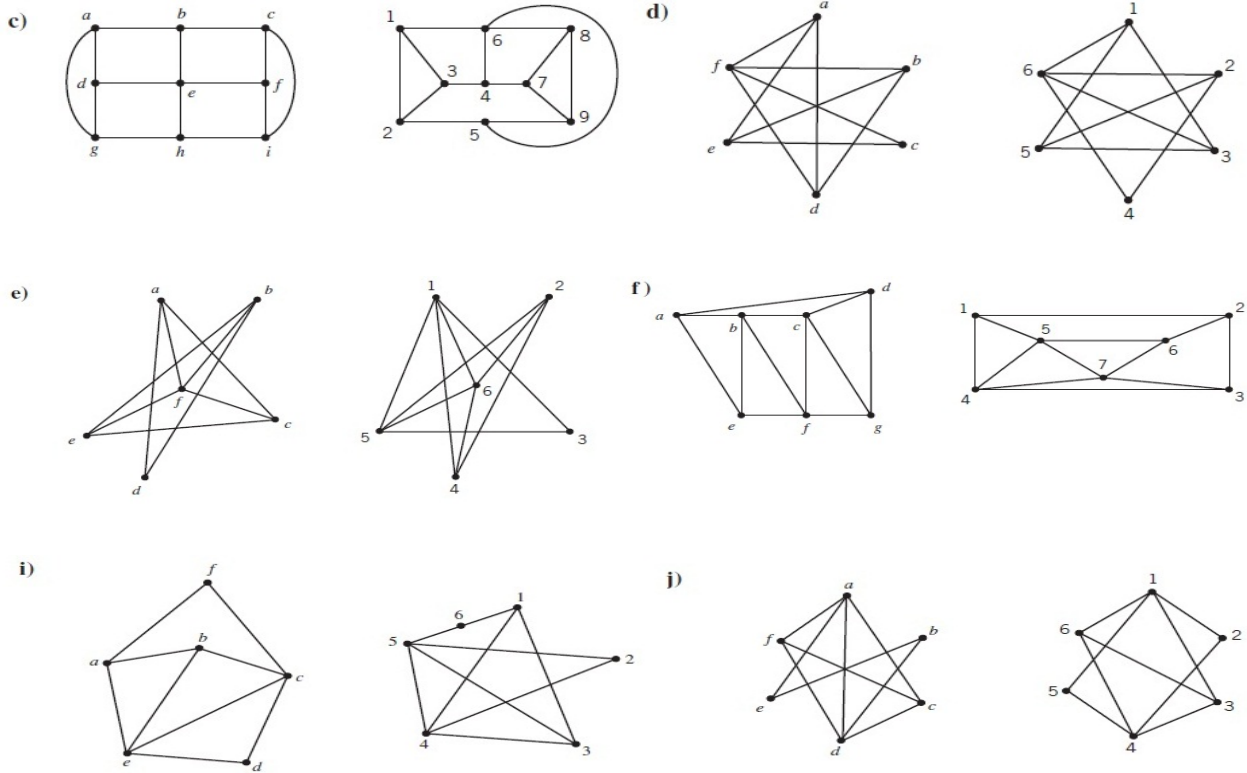
$$n - p \leq m \leq \frac{1}{2}(n - p)(n - p + 1)$$

Suy ra rằng, nếu $2m > (n - 1)(n - 2)$ thì G liên thông.

4.12 Có $2k$ trạm điện thoại ($k > 0$), mỗi trạm nối trực tiếp với ít nhất k trạm khác. Chứng minh rằng bất kỳ 2 trạm nào cũng liên lạc được với nhau.

4.26 Những đồ thị sau có đẳng cấu không? Tại sao?

4.27 Có tồn tại đồ thị đơn có 5 đỉnh với bậc các đỉnh lần lượt được cho dưới đây không?. Nếu có, hãy vẽ đồ thị đó.

- a) 3, 3, 3, 3, 2
b) 5, 4, 3, 2, 1

- c) 4, 4, 3, 2, 1
d) 4, 4, 3, 3, 3

- e) 3, 2, 2, 1, 0
f) 4, 3, 3, 2, 2

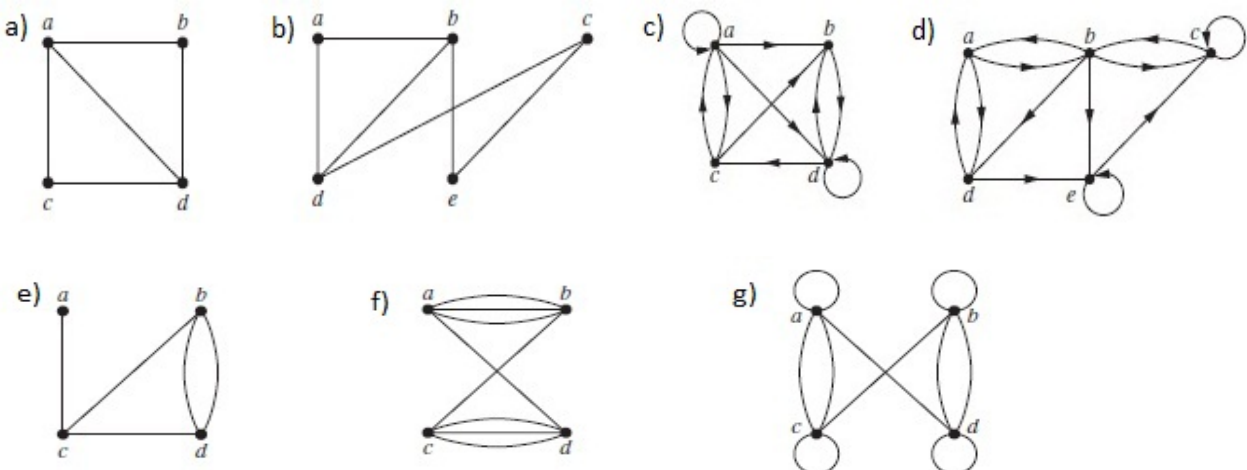
4.28 Có tồn tại đồ thị đơn có 6 đỉnh với bậc các đỉnh lần lượt được cho dưới đây không?. Nếu có, hãy vẽ đồ thị đó.

- a) 5, 4, 3, 2, 1, 0
b) 6, 5, 4, 3, 2, 1
c) 2, 2, 2, 2, 2, 2

- d) 3, 3, 3, 2, 2, 2
e) 3, 3, 2, 2, 2, 2
f) 1, 1, 1, 1, 1, 1

- g) 5, 3, 3, 3, 3, 3
h) 5, 5, 4, 3, 2, 1
i) 5, 2, 2, 2, 2, 1

4.29 Tìm ma trận kề và ma trận liên kết (nếu có) của những đồ thị sau:

4.30 Hãy vẽ đồ thị G nếu ma trận kề của G là:

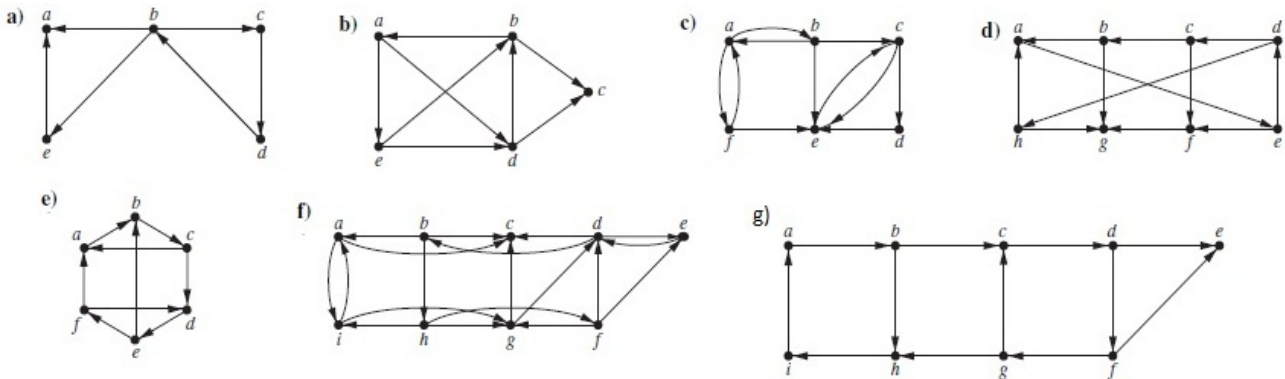
$$\begin{bmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 2 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 2 & 3 & 2 \\ 3 & 0 & 4 \\ 2 & 4 & 0 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 0 & 2 & 3 & 0 \\ 1 & 2 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 2 & 2 & 0 & 1 \\ 2 & 0 & 3 & 0 \\ 0 & 3 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 0 & 1 & 3 & 0 & 4 \\ 1 & 4 & 1 & 3 & 0 \\ 3 & 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 3 & 0 & 0 & 2 \\ 4 & 0 & 1 & 2 & 2 \end{bmatrix}$$

4.31 Những đồ thị có ma trận kề đã cho sau đây có đẳng cấu không?

a) $\begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$ b) $\begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$

4.32 Những đồ thị G nào sau đây là liên thông mạnh. Nếu không, hãy phân hoạch G thành các thành phần liên thông mạnh.

4.33 Cho đồ thị đơn vô hướng $G = (V, E)$ gồm 10 đỉnh được biểu diễn dưới dạng danh sách kề như sau:

Ke(1) = 2, 9, 10	Ke(6) = 4, 5, 7
Ke(2) = 1, 3, 4, 8, 9, 10	Ke(7) = 4, 6, 8
Ke(3) = 2, 4, 5, 10	Ke(8) = 2, 4, 7, 9
Ke(4) = 2, 3, 5, 6, 7, 8	Ke(9) = 1, 2, 8, 10
Ke(5) = 3, 4, 6	Ke(10) = 1, 2, 3, 9

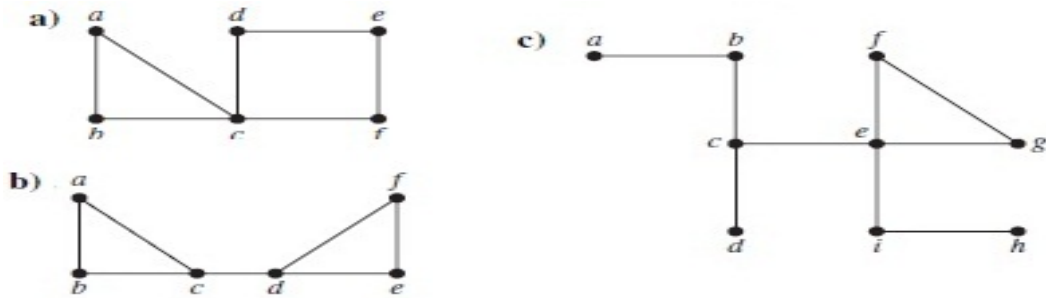
- a) Hãy tìm $\deg(u)$ với mọi $u \in V$?
b) Hãy tìm ma trận kề của G ?

4.34 Cho đồ thị đơn vô hướng $G = (V, E)$ gồm 10 đỉnh được biểu diễn dưới dạng danh sách kề như sau:

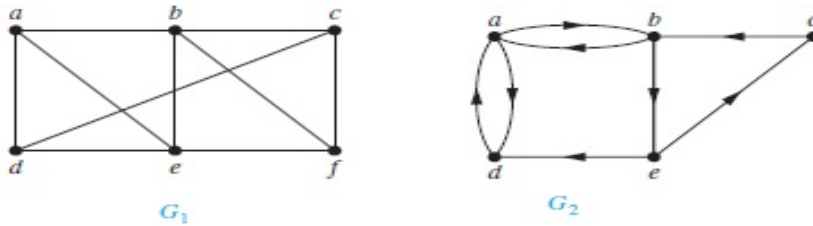
$\text{Ke}(1) = 4, 10$	$\text{Ke}(6) = 1, 4, 7$
$\text{Ke}(2) = 4, 5, 6$	$\text{Ke}(7) = 3, 9$
$\text{Ke}(3) = 8$	$\text{Ke}(8) = 7, 9$
$\text{Ke}(4) = 2, 10$	$\text{Ke}(9) = 8$
$\text{Ke}(5) = 7, 8$	$\text{Ke}(10) = 1, 2$

- a) Hãy tìm $\deg(u)$ với mọi $u \in V$?
- b) Hãy tìm ma trận kề của G ?

4.35 Xác định số liên thông đỉnh và liên thông cạnh của những đồ thị sau:

4.36 Cho đồ thị G_1 và G_2 như sau:

Hãy tìm số đường đi từ c đến d trong đồ thị G_1 và đường đi từ a đến e trong đồ thị G_2 có độ dài

- a) 2;   b) 3;   c) 4;   d) 5;   e) 6;   f) 7.